

Zahájení, hlavní principy

Jak jsem si všiml z mnoha partií mých svěřenců, či hráčů vůbec, dělají neustále základní chyby v zahájení.

Víme, že zahájení je **základ** naší partie a jestli budeme stát hůře právě po úvodu, tak to negativně ovlivní celou partii. Jistě zde hodně záleží na konkrétních znalostech variant, ale kupodivu více na obecných pravidlech, které podrobněji vysvětlím.

A) Vývin figur

Jistě všichni víme, že figurky je třeba si vyvíjet, abychom mohli útočit. A také abychom mohli přistoupit ke konkrétní - aktivní - hře. Jenže stále se stává a i u silných hráčů, že toto pravidlo neustále porušují, proč?

Zde je odpověď složitější. Neboť je zde více důvodů. Jeden z důvodů je **snaha zaútočit ihned**, tedy získat iniciativu za každou cenu. Pak **provádění plánu před vývinem figur**. Známe **loupeživé výpravy na pěšce**. A pak velmi typická a častá chyba – **strach z něčeho!!**, přesně tak. Tato chyba je nejčastější. Hodně hráčů hrává různé preventivní tahy (a3,h3,a6,h6, nedělají rošádu kvůli nějakému útoku, atd.), neboť se obávají **něčeho**, co může přijít. **A to bývá nejčastější a největší chybou!**

Neboť tito hráči plně nepochopili význam faktoru ČASU. Jde tedy o náskok ve vývinu a jeho **využití!** Je to logické, neboť kdo z Vás se setkal s partii starých mistrů, kteří obětovali kvantum materiálu a pak krásně, vzorově vyhrávali díky náskoku ve vývinu? Chybou je, že mnozí z nás začali studium těžké strategie a taktika byla okrajová, natož divoké partie předminulého století, které se zdají býti zastaralé a neprospěšné v dnešní době. **Ale je tomu právě naopak!** Kdo by si pořádně prostudoval partie třeba P. Morphyho, nikdy by pak neměl problémy s vývinem figur a **potrestáním soupeře, pokud se tomu protiví!!**

Musíme si uvědomit, že vývin figur je v zahájení nejdůležitější a pokud se soupeř nevyvíjí, musí přijít trest, ale to je **přece logické!** Abychom věděli jak na to, je třeba začít se studiem partií starých mistrů, doporučím P. Morphyho! **Ale to super důkladně!!**

Poznámka.: *Když pochopíme pořádně podstatu vývinu figur, neúprosnou logiku této pravdy, přestaneme mít strach z planých hrozeb a budeme naopak soupeře trestat za prohřešky vývinu. Taktika bude rozhodující + naše nově nabyté vědomosti.*

B) Boj o střed

S bojem o střed už nebývá takový problém, neboť je to lépe pochopitelné a hlavně méně takticky náročné než u vývinu figur a s tím spojeným faktorem ČASU. Již Robert Fischer říkal, že mladí šachisté (začínající) si mají nejvíce vážit středu.

Jak víme, střed je důležitý, neboť nám dává převahu v prostoru. Díky prostorové převaze můžeme lépe manévrovat, lavírovat – útočit. Naopak, pokud má střed soupeř, snažíme se ho napadat.

Nejčastější chybou zde bývá **podcenění významu středu a nevyužití možnosti zavčasů střed napadat**. Neboť zde bývá většinou jediná cesta, která nám zajistí dobrou protihru proti silnému středu, šablonovité řešení bývá většinou špatné.

Važme si středu, bojujme za silný střed a naopak soupeři se středem nedopřejme klid a zavčasů ho napadejme. Zde bych velmi doporučil ke studiu partie S. Tarrasche!! **Opět super důkladné studium, do hloubky!**

C) Schování krále

Krále schováváme proto, neboť ve středu šachovnice je zranitelný a také tím zapojujeme věže do hry. Zde je to jasné. Častou chybou bývá **zahájení plánu (líbivých tahů) před rošádou**. Musíme si uvědomit, že nejdříve rošáda a AŽ pak tvorba plánu!!
Zde bych znovu upozornil na P. Morphyho, který kolikrát rošádu prováděl i za materiální ztráty – význam ČASU- neboť rošáda je i vývin – nečinné věže!

Jak jsem již řekl, doporučil bych všem (!!) opravdu pořádné studium P.Morphyho a S. Tarrasche + trénování taktiky. Neboť toto je krok první.

Třeba pokud máte 2 hodiny denně na trénink, tak

30 minut taktika

přestávka

30 minut P.Morphy

přestávka

30 minut Tarrascha

přestávka

15 minut zahájení

přestávka

15 minut koncovky

Vše samozřejmě zaznamenávat do šachových notesů. Tím nechci říci, že PLÁN tréninku byl špatný, ale že vám chybí úplně základy šachu, co se týká zahájení, ČASU a jeho využití. Pokud teď někdo říká, že to je nesmysl, že je to pro mladé žáčky, tak pozor! Já jsem teď nedávno studoval právě tyto borce s větším důrazem na Morphyho a bylo to polití živou vodou...

Nyní ukáži pár ukázek ze své praxe na téma zahájení a typických chyb, první partie budou ze zápasu s Jindřichem Kubou (jednu dobu jsem ho trénoval), mladým talentovaným šachistou, který ale mnoho rad k srdci nebere....Což uvidíte i z oněch ukázek:

Kuba Jindřich (2150) – Cvek Robert (2430)

Přátelský zápas na 45 minut

1.e4 g6?! Nedobrý tah, neboť nebojuje o střed (chtěl jsem vidět, jak si s tím bílý poradí). Já vím, že tento tah je plně použitelný a hraje ho plno silných šachistů, ale budme **principiální a přísní!!**

2.d4 Sg7 3.c3 Měkký tah, bílý měl budovat střed podle osvědčených receptur a získal by výhodu bez odmlouvání, což je **logické**.

3...d6 4.f4 Jf6 5.Sd3 0-0 6.Jf3 Co má nyní černý hrát?

6...c5! Vidíme, že černý hrál zahájení logicky, vyvinul si figurky, schoval krále. Nyní je *bezpodmínečně důležité reagovat na soupeřův střed!* Také proto, že černý má *převahu ve vývinu* a musí se snažit toho využít – *hru otevřít!*

7. 0-0?! Bílý pokračuje šablonovitě, měl se zaměřit na obranu vlastního středu a hlavně zničit v zárodku protihru černého! To mohl tahem 7.dxc5! dxc5 8.e5! Jd5 9.Se4 Jb6 10.De2 a bílý stojí lépe. Někdo by mohl říci, ale bílý ztratil ten krásný střed, proč? Neboť pokud na něm bude lpět – jak to bude v partii- černý získá na něj silný tlak a tím dobrou hru. Dávejme si na to pozor! Střed musí být pevný a zabezpečený + podpořen vývinem figur. Jak vidíme, vzájemné složky zahájení se doplňují, stejně jako taktika a strategie. Pořádně si prozkoumejte pokračování v partii a navrhnuté pokračování, tam by si bílý také uchoval prostorovou

převahu (důsledek středu) a měl by možnost rychlého vývinu. Černý by měl s dalším plánem problém, ale nyní to bude jasné.

7...cxd4 8.cxd4 Jc6! Jednoduché logické tahy bývají v zahájení nejlepší, zde nečekejme nějaké hluboké úmysly...

9.d5?! Bílý již začal cítit problémy se středem a nechtěl přejít do pasivity po 9.Jc3 Sg4 10.Se3 Jd7!, kde by získal černý dobrou hru díky tlaku na střed černého. Doporučím všem si s touto pozicí ještě pohrát a tak zjistit možnosti obou stran. Jenže nyní získá černý výhodu.

9...Jb4! Bílý ztrácí dvojici střelců, střed je nejistý – neboť je lehce napadnutelný, bílý ale stále myslel, že stojí dobře a zahrál **10.Jc3?** Přišel však zasloužený trest **Db6+ 11.Kh1 Jg4** a černý získává materiál. Pozornému čtenáři mohlo připadnout, že černý hrál normálně, samozřejmě. Jistě, je to tak. Zahájení se má hrát zdravě logicky, podle hlavních základů a trestat soupeře za prohřešky! Jenže právě ta „jednoduchost“ dělá mnohým problémy, neboť nemají základní vědomosti a dobrou taktiku. Partie pokračovala:

12.Se2 Po 12.Ja4 Jf2+ 13.Kg1 Jxd1+ Dušený mat bohužel nejde, neboť jezdec kryje pole g1. 14.Jxb6 Jxb2! 15.Sxb2 (15.Jxa8 J2xd3 16.Vb1 Jxa2 je zjevně špatné) a černý stojí asi na výhru. Bílý raději dává kvalitu s myšlenkou, že otupí aktivitu černých figur.

12...Jf2+ 13.Vxf2 Dxf2

POZOR! Černý stojí na výhru, ALE je třeba se plně koncentrovat na partii, neboť černý musí vyladit souhru figur, která zrovna chybí.

14.a3 Ja6 15.e5 Sg4 16.Je4 Db6 17.e6 fxe6 18.dxe6 Sx6 19.Jfg5 Sb3 a černý za pár tahů vyhrál **0-1**

Cvek Robert (2430) – Kuba Jindřich (2150)

Přátelský zápas na 45 minut

1.e4 c5 2.Jf3 d6 3.Jc3 Jf6 4.d4 cxd4 5.Jxd4 a6 6.f3 e5 7.Jb3 Se7 8.Se3 0-0 9.Dd2 Se6 10. 0-0 Dc7?!

Až do teď nebylo třeba nic komentovat, nejenže partie šla dle teorie zahájení, ale také obě strany dělaly logické rozumné tahy. Poslední tah černého je však nelogický a tudíž špatný! Jaký má smysl tah Dc7? Jaký plán má černý? Přece útok na krále, zde na dámském křídle, člověk nemusí být zrovna mistrem, aby přišel na to, že nejlepším tahem je 10...b5! atd.

11.g4 Jc6?

Pokud jsem označil tah Dc7?! za sporný, je tah Jc6 špatný! Ale proč? Přece vyvíjí jezdce a dokončuje vývin, mohl by mnohý říci. Jenže nepočítá s možnostmi soupeře! **Chceme-li provést nejlepší plán/tahy/tah, musíme počítat s nejlepšími možnostmi, odpověďmi soupeře.** Toto je strašně důležité a tím se musíme řídit celou partii. Můj soupeř zjevně podcenil či neviděl tah **12. Jd5!**, po kterém se dostává do velkých problémů. Kdyby raději zahrál 11...b5 atd., nemusel by stát tak špatně, ale to by musel brát vážně možnosti soupeře! **12...Sxd5** Nejde Jxd5? pro 13.exd5 se ztrátou figury.

13.exd5 A bílý má obrovskou převahu, neboť zde je vidět jak špatně jezdec na c6 stojí.

Zde musí poznamenat jednu velmi důležitou věc:

V dobách Laskera a Capablancy neměli zdaleka silní hráči takové vědomosti jako dnes hráči prvních tříd. Kdysi se mistři lehce oslabovali a pak byli snadno přehráni velikány typu Capablancy, kteří si to uvědomovali. Jenže zase tehdy byli mistři (nemyslím tím tehdejší špičku, neboť ta by přepočítala každého, aneb Garry, zahraj si simultánku naslepo na 30 deskách a ohlas 10-tým tahem mat) neuvěřitelní kombinátoři a věřím, že by lehce přepočítali i silné velmistry dnes. Dovedli mistrně využít faktor ČASU, ve složitých pozicích byli jako ryba ve vodě.

Dnes je každý svým způsobem strategicky na výši a ví, že se nemá oslabovat, ví jak reagovat na slabé pole atd. Jenže zase je slabý taktik, takže se nikdy do výhodné pozice nedostane (a

nebo když náhodu ano, tak chabá taktika nedovolí důraznou kombinační hrou zvítězit!), neboť nic nespočítá a soupeř ho nikam nepustí. Maximálně tak do léčky.

Nezoufejte a trénujte taktiku! **Nejdříve musíme vidět a pak až vědět**, touto jednoduchou větou je vše řečeno.

13...Jd8 14.Kb1 Je zjevné, že bílý má velkou převahu, ale partie končí až po podepsání partiáře, jak říkává můj otec a má samozřejmě pravdu! **14...b6 15.g5 Jd7 16.f4** Myslím, že silný šachista se pozná i podle toho, že hraje naplno až do konce. **16...exf4 17.Sxf4 Jb7 18.Jd4 Je5 19.Jf5 Vfd8 20.Sg2 Sf8 21.Sxe5!** Zde jsem se na dlouho zamyslel, chtěl jsem partii rozhodnout hned, MOŽNÁ tento tah není objektivně nejlepší, ale klade na soupeře velké nároky.

21...dxe5 22.d6 Dd7 23.Vhf1 Vac8 24.Sh3! *léčka* **24...Kh8?** Pravdou je, že i po Db5 či Da4 by stál bílý na výhru po 25.Df2! Nyní aspoň přijde pěkný konec. **25.Jh6!!** A to je konec, toto můj mladý soupeř přehlédl. **25...Dxh3 26.Jxf7+ Kg8 27.Dd5 h5 28.g6** a černý nezabrání matu, proto se vzdal.

Kuba Jindřich (2150) – Cvek Robert (2430)

Přátelský zápas na 45 minut

1.e4 c5 2.Jf3 Jc6 3.d4 cxd4 4.Jxd4 Jf6 5.Jc3 d6 6.Sc4! Myslím, že toto zahájení je pro mladého šachistu velmi dobré, neboť vede k ostré taktické hře, ALE je třeba znát zahájení, neboť hodně variant je forsírovaných, byl jsem zvědav na znalosti Jindry.

6...e6 7.Se3 a6 8.f3?

Typická chyba šachisty, který nezná zahájení! Nejenom, že je tah měkký, ale také slabý, neboť toto zahájení je založeno na agresivní hře. Jde tedy o chybu nejenom z neznalosti variant, ale také z neznalosti samotného zahájení, myslím tím smyslu celé varianty. Jindra si musí uvědomit, že s takovými znalostmi nemůže jít nahoru a nejenom Jindra, ale každý šachista. Tedy nejdříve porozumět podstatě zahájení, pochopení hlavních principů a PAK až duchu určitého zahájení.

8...Dc7 Nejenom, že kryje jezdce na c6 (kvůli výpadu b5, ale také pomáhá manévru Ja5,Jc4) **9.Sb3 Ja5?!** Víím, že zde je přesnější b5! Ale vycítil jsem, že soupeř zahájení nezná (byl jsem přesvědčen, že varianty určitě ne, ale i samotný duch varianty je mu cizí) a bude reagovat nepřesně.

10.g4 Jc4 11.Sxc4 Dxc4 12.Dd2? *Chyba!*

Kdyby byl bílý trochu s variantou obeznámen, zahrál by určitě Dd3! Tento tah je v těchto pozicích klíčový, neboť po výměně dam by se naskytla možnost hry po c sloupci a také steč pěšců na královském křídle, neboť **střed by byl zabezpečen!** Pokud by černý dámy nevyměnil, ztratil by tempo a bílý by se mohl vrátit k původní myšlence – útoku!

Možná, že někdo namítne, že přechod do koncovky není žádná sláva, když bílý tak připravoval útok. Jenže to je vadou jeho 8. tahu, který odporoval duchu zahájení.

12.Dd3! Dxd3 (12...Dc7?! 13. 0-0-0 s útokem) 13.cxd3 b5 14.Vc1 s plánem Kd2,g5,f4 atd. bílý by stál dobře.

12...b5 13.b3 Jistě nevzhledný tah, ale co jiného? Bílému se nechtělo – pochopitelně - do velké rošády, neboť by přišlo **14...b4** s dalším Dxa2, a malou rošádu dělat nemůže.

13...Dc7 14.Jcxb5?

Typická chyba mladého hráče. Proč takový tah udělal? To se dá psychologicky vysvětlit. Jindra viděl, že plán s velkou rošádou je nemožný pro oslabení dámského křídla, dále věděl, že po malé rošádě bude stát hůře a hlavně bude **BEZ protihry**, zatímco já bych normálním plánem – tlakem na dámské křídlo + útokem ve středu – získal jasnou převahu. Proto se za každou cenu snaží udržet iniciativu, ale je již pozdě. Bílý stojí jasně na prohru.

14...axb5 15.Jxb5 Dc6 16.c4 Se7 17.0-0-0 0-0 18.g5 Jd7 19.a4 Je5 20.Jxd6 Jxf3 21.Dd3 Vd8 22.Sf4 e5 23.Dxf3 exf4 24.Jxc8 Vdxc8 25.Vd4 Sc5 a bílý se vzdal
0-1

Cvek Robert (2430) – Kuba Jindřich (2150)
Přátelský zápas na 45 minut

1.g3 Jf6 2.Sg2 g6 3.e4 d6 4.d4 Sg7 5.Je2 0-0 6. 0-0 c5 7.d5?

Toto je ovšem chyba, kterou jsem si uvědomil až později. Proč je to chyba?

Neboť můj střed bude slabý, hlavně díky velmi nevhodně postavenému jezdcu e2. Černý získá lepší pozici hlavně proto, že bude mít **jasný PLÁN** v napadání slabého bílého středu a bílý bude odkázán na dlouhou obranu, neboť se bude muset snažit pozici mít uzavřenou. Neboť při **otevření budou černé figurky mnohem lepší**. Uvidíme, v jaké *harmonii* budou spolupracovat, zatímco bílé si budou překážet. Bílý jezdec na e2 bude základním problémem. Jezdec měl dobrat na d4, pak by měl na e2 smysl. Zde je ovšem třeba poznamenat ještě jednu věc, pokud se už do problému dostaneme, je třeba maximálně zmobilizovat síly a soustředit se na obranu!

7...b5! Výborná reakce, černý hned využívá možnosti získat hru na dámském křídle.

8.a4 b4 9.Jd2 Jbd7 10.Vb1 Vb8 11.b3 Sa6! Černý stojí lépe, díky jednomu prohřešku bílého v zahájení. Až zde jsem plně pochopil, že pozice je špatná díky disharmonii mých figur, jak to napravit? Je třeba proniknout hluboko, opravdu hluboko do pozice a nalézt nejlepší tahy (PLÁN) za soupeře a tím najít nejlepší tahy za sebe, obrátce.

12.Ve1 Da5 šablonovitý tah

Černý se teď měl na dlouho zamyslet a uvědomit si:

- A) Zhodnotím pozici
- B) Uvědomím si, že stojím lépe, ale soupeř postavil pevné valy a získat trvalou převahu nebude snadné (zatím má černý pouze přechodnou výhodu, je třeba ji proměnit v trvalou).
- C) Tím zjistíme, že pozice dospěla do kritické fáze a zde by nám mělo samo vyplynout, že stojím-li lépe, musím útočit, jinak hrozí, že o výhodu přijdu!
- D) Proniknu hluboce do pozice a určím PLÁN vzhledem na nejlepší – obranné - možnosti soupeře.

A tak nám vyplyne PLÁN/tahy/tah. Černý měl zahrát 12...g5!! s ideou h6, Je5 získat prostor a tak úplně znehybnit bílého, kterému by byl střed jen na obtíž. Černý by mohl po případě vložit Kh8, aby bílý nemohl hrát f4, neboť by otevření pozice svou pasivitou neunesl (otevřel by se g sloupec, kam by černý ihned převedl věž).

13.Sb2 Vfe8 14.Sf1! Sh6 15.f4 Dc7

15...e5 16.dxe6 fxe6 17.c4 s nejasnou hrou.

16.Jc1! je třeba parazita na a6 jednou pro vždy zlikvidovat! **16...Sxf1 17.Kxf1 g5?**

Černý si až do teďka liboval, jak stojí dobře, a zřejmě si myslel, že **pozice se prostě vyhraje sama**, ale to je **OMYL**, a velmi častý u mnoha šachistů, neboť mají zcela chybnou představu, že stačí pouze dostat lepší pozici a pak půjde vše samo...

Zřejmě zde černý vycítil, že výhoda, kterou měl, a byla zcela před pár tahy viditelná, vyšuměla do prázdna díky laxnímu přístupu. Černý však při snaze o zachování iniciativy dělá chybu, neboť si už neuvědomuje, že bílé figurky stojí lépe...

A to je kámen úrazu – odhadnout JAK stojím a JAKÝ plán je nejlepší a CO si mohu dovolit, lépe řečeno, co snese pozice. Jenže bez hlubokého přemýšlení tyto jemnosti nikdy nezjistíme! Samozřejmě také bez případných znalostí a taktického vidění (z TAKTIKY kolikrát ohodnotíme nejlépe pozici a určíme plán, neboť každý manévr je třeba pořádně propočítat).

18.Jd3! Bílý přebírá partii pod kontrolu

18...Kh8? Velmi povrchní tah, který může udělat i tak dobrý taktik, jakým Jindra je, jenže bez proniknutí do pozice a jejího pochopení jsou chyby častým jevem (logickým jevem).

19.Dh5! A bílý získává materiál a bude-li makat až do konce, vyhraje. Jak už jsem vzpomenu, silný šachista se pozná podle toho, že hraje naplno až do konce!

19...Sg7 20.Dxg5 Vg8 21.Dh4 e6?!

Černý znásilňuje svoji pozici, ta otevření neunes. Ale to je přece logické! Bílému mnohem lépe hrají figury a je tudíž na otevření centra mnohem lépe připraven!

22.dxe6 fxe6 23.e5!

Logické, vidíme, že *otevíráme pozici tehdy, jsou-li naše síly připravené, tedy když nám hrají figurky a jsou v souhře a harmonii. Pokud je tomu naopak, tak je otevření hry vždy špatné*, tuto poučku není na škodu si pamatovat.

Poznámka: Pozici otevíráme, když máme náskok ve vývinu – ČAS, a máme-li iniciativu.

23...Jd5 24.Jc4 dxe5 25.Jdxe5 Jxe5 26.Jxe5 Sf6 27.Vbd1!

Bílý rozumně aktivizuje poslední nečinnou figurku, hraje jednoduše a logicky, krátký propočít nám říká, že bílá dáma je nedotknutelná.

27...Dg7 Chyba, ale již v prohrané pozici

28.Vxd5! Kombinovat v takové pozici je odměnou za předchozí snažení.

28...exd5 29.Jf7+ Dxf7 30.Sxf6+ Sg7 21.Ve7 a černý se vzdal

1-0

Cvek Robert (2430) – Gross Stefan (2370)

Příbram 2002

1 hodina na partii

1.g3 e5 2.Sg2 Jc6 3.e4?!

Tento tah není dobrý, neboť jednak zavírá střelce g2, a také směřuje do otevřených pozic, kde rozhoduje rychlý vývin figur a ten bude bílému chybět. Mnohem lepší bylo hrát 3.c4! s přechodem do anglických struktur. Je třeba si uvědomit, že domeček se do variant s e4 nehodí, neboť je to spojeno se ztrátou času!

3...Sc5! 4.Jf3 d6 5.c3 De7?!

To je ovšem pochybný tah. Jak to že tak silný hráč dělá takový „protizákonný tah“? Vysvětlení je jednoduché, černý samozřejmě ví, že brzké uvádění dámy do hry je pochybné. Jenže černý chtěl prostě zahrát originálně a tak „oplatit“ divné zahájení bílému. Přitom jednoduchý - LOGICKÝ - vývin figur, prostě **držení se zákonů zahájení**, by přineslo černému lepší hru, neboť bílý nemá připravené síly na otevření pozice!

5...Jf6! 6.0-0 (6.d4?! exd4 7.cxd4 Sb4+ je černý víc než v pohodě) 6...0-0 7.d4 Sb6 a černá pozice se mi zdá lepší.

6.b4! Sb6 7.a4

Získává nejenom prostor, ale i čas, neboť černý střelec je v ohrožení. Můžeme si povšimnout, že bílému se může někdy hodit pole a3 pro střelce i jezdce.

7...a5?!

Toto pochybení bych vysvětlil takto:

Černý prostě chce potrestat bílého za jeho provokativní zahájení (a to mohl, kdyby hrál zdravě a logicky, viz výše). Proto dělá „aktivní tahy“ a snaží se „oslabit“ bílou pozici, zde konkrétně pole c5. Jenže... si neuvědomuje, že hlavní faktor ČAS je již na straně bílého. A ztracená tempa bílý jednoduše využije a také MUSÍ, jinak by strategie černého byla úspěšná.

8.b5 Jd8

Vidíme, že jezdec na d8 je nevhodně umístěný, černý plánoval, že ho převede po trase Jd8-e6-c5. Jenže v zahájení je nejdůležitější vývin figur a to černému chybí.

9.0-0 Sg4?!

Černý stále myslí na aktivitu, ale to již není na místě. V duchu pozici bylo připravit schování krále a pak až rozhodnout o umístění zbylých figur! 9...Jf6! 10.d4 0-0 11.Jbd2 (11.dxe5?! dxe5 12.Sa3 Sc5) 11...Ve8 se zajímavou pozicí, ale již trochu lepší pro bílého.

10.Ja3! s ideou Jc4. 10...Jf6 11.Ve1 Jd7?

Tak to je vážná chyba. Černý jaksi pozapomněl na zdravé zásady zahájení a bude po zásluze potrestán. Lepší bylo přirozené - logické – 11...0-0 12.h3 Sh5 13.Jc4 Sa7 14.d4 a bílý stojí lépe, ale černá pozice je pevná.

12.Jc4 f6?! 13.d4! Nyní je již převaha bílého veliká.

13.d4 Jf7 14.Je3 Sxf3 15.Sxf3 0-0-0 16.Jd5 Df8 17.Sg2 Kb8 18.Se3 Sa7 19.Vb1 Jb6

20.Db3 Jg5 21.h4 Jf7 22.Ved1 a bílý vyhrál.

1:0

Cvek Robert (2430) – Borkovec Ivan (2250)

Příbram 2002

1 hodina na partii

1.d4 Jf6 2.c4 c5 3.e3?!

To je ovšem velmi plachý tah. Chce-li bílý myslet na výhodu ze zahájení, měl hrát 3.d5! Nejde o to, že variant je hodně, úvahy by se měly ubírat asi tímto směrem: „Chci být lepším šachistou? Ano! Takže je povinností nevyhýbat se hlavním variantám. Naopak vyhledávat těžké složité pozice a pak makat.“ Nikdy nesmí všeobecné myšlení v zahájení předhánět strach, který rozeklaným jazykem našeptává jak a čemu se vyhnout! Nemáme rádi, či máme strach z útoku na našeho krále v královské indické za bílého? A máme strach na někoho zaútočit, neboť si oslabíme křídlo? Zamysleme se nad tím a jednou pochopíme, že onen strach pouze ukazuje na naši nejslabší stránku! A tu je třeba proměnit v naši sílu!

g6 4.Jc3 Sg7 5.Jf3 0-0 6.Se2 cxd4 7.exd4 d5 8.0-0 Jc6 9.Ve1!

Kdysi jsem hrál 9.h3, ale to je slabší.

b6 10.Je5 Sb7 11.Sf3 e6?

To je ovšem docela vážná chyba, zřejmě z nepozornosti. Po 11...Ja5! dostane černý dobré šance a hra je zhruba v rovnováze. Nyní bude iniciativa bílého velmi nepřijemná.

12.Sg5! Je7 13.cxd5 Jexd5?

Černý do pozice pořádně nepronikl a nezjistil blíží se nebezpečí.

13...exd5 14.Jg4! Je4! (14...Jxg4?? 15.Sxe7 s výhrou, 14...Jf5?! 15.Da4 a černý je v nepříjemné vazbě) 15.Jxe4?! (15.Sxe4! dxe4 16.Jf6+! a bílý má šance na výhru.) 15...dxe4 16.Sxe4 Sxe4 17.Vxe4 Dd5 18.Vxe7 Dxe4 a uplatnit pěšce bude asi nadlidský výkon, neboť střelec na g7 je velmi silný.

13...Sxd5! 14.Jxd5 Jexd5 15.Jg4 h5! 16.Sxd5 exd5 17.Jxf6+ Sxf6 18.Sxf6 Sxf6 19.Ve5 a bílý drží slušnou výhodu.

Takže vidíme, že černý neměl lpět na silném střelci b7...

14.Je4! s hrozbou 15.Jxf6+ Sxf6 16.Sxf6 a Jd7.

14...Db8??

Hrubka, ale již ve velmi nepohodlné pozici.

14...Vb8 15.Jg4 h5 16.Je5!! Smyslem manévru je upevnit postavení Sg5, a hlavně černý nemá rozumné tahy, vazba h4-d8 je velmi nepříjemná. Nebylo dobré 16.Jexf6+ Jxf6 17.Sxb7 hxg4 18.Se4 Dd7 a černý je OK.

15.Sxf6 Jxf6 16.Jxf6+ Sxf6 17.Jd7 a černý se vzdal

1.0

Shrnutí:

Vzpomeňme na velikány šachového nebe, Aljechina, Capablancu, Fischera, Kasparova atd. Měli jedno společného a to v začátcích kariéry – ohnivé taktické partie! Bylo jasné, že nejdříve je třeba tvořit kombinační umění a až pak strategické. Neboť základ šachu je **kombinace**. Ovšem to není nějaká nová moudrost, to je prostě fakt, který již znali staří mistři. Tím nechci shazovat strategii (a to jsem ještě odkojen strategií a vždy jsem byl považován za lepšího стратега a slabšího taktika), spíše naopak. Neboť každý, kdo jde správnou cestou, tedy zpočátku hlavně taktikou, zjistí, že bez zdravé strategie nejde hrát. Jenže to si každý musí projít sám, neboť pak mě rozesmávají řeči typu: „strategie je v nadvládě taktiky“, neboť jak může být něco v nadvládě něčemu, když to tvoří jeden celek? Zde bych mohl použít i kapek čínské filozofie o jin a jan. Tedy o dvou odlišnostech tvořící celek.

Dnešní šachista a hlavně starší generace trpí slabším taktickým propočtem a zcela automaticky pak taktiku odsouvají do pozadí a stěžují si na rychlé tempo. Neboť je to jednodušší než přijmout fakt, že jsem takticky slabší a něco bych s tím měl udělat.

Myslím, že řečeno již bylo hodně, teď je třeba jednat.

Otevřete knížky taktiky + fantastické partie P. Morphyho a S. Tarrasche a dejte se do díla!